

Kitaabka Daanyeel - Lambar Afartan iyo Lixaad

Nasashada iyo Qaboojinta

Jeff Pippenger

2024-01-10

Bal yaa uu barayaa aqoonta? Bal yaase uu fahamsiinayaa cilmiga? Kuwii caanaha laga gudhiyey oo naasaha laga soo kaxeeyey. Waayo, amar waa inuu amar dul saarnaadaa, amarna amar dul saarnaadaa; sadar waa inuu sadar dul saarnaadaa, sadarna sadar dul saarnaadaa; halkan wax yar, halkaasna wax yar. Waayo, bushimo turunturro leh iyo carrab kale ayuu dadkan kula hadli doonaa. Kuwii uu ku yidhi, Kanu waa nasashadii aad kuwa daallan ku nasin lahaydeen; kanuna waa qaboojintii; hase ahaatee ma ay doonayn inay maqlaan. Laakiinse eraygii Rabbigu wuxuu iyaga u noqday amar amar dul saaran, amar amar dul saaran; sadar sadar dul saaran, sadar sadar dul saaran; halkan wax yar, halkaasna wax yar; si ay u socdaan, oo dib ugu dhacaan, oo u jajabaan, oo dabin loogu qabto, oo loo qabsado. Haddaba erayga Rabbiga maqla, nimanyahow quudhsadayaalow, oo xukuma dadkan Yerusaaalem jooga. Maxaa yeelay, waxaad tidhaahdeen, Geeri ayaan axdi la dhiganay, oo She'oolna heshiis baannu la galnay; markuu karbaashka fatahadda badani dhex maro, nooma iman doono; waayo, been ayaannu gabaad ka dhiganay, oo hooska khiyaanadana waannu ku dhuumanay. Sidaas daraaddeed Sayidka Rabbiga ahu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, waxaan Siyoon dhex dhigaa dhagax aasaas u ah, dhagax la tijaabiyey, oo ah dhagax gees oo qaali ah, oo ah aasaas sugan; kii rumaystaa degdegi maayo. Oo weliba xukunka waxaan ka dhigi doonaa xadhigga lagu cabbiro, xaqnimadana miisaanka toosan; oo roobdhagaxyaaluhu waxay xaaqi doonaan gabaadka beenta, biyuhuna waxay fatahin doonaan meesha lagu dhuunto. Oo axdigii aad geerida la dhigateenna waa la buri doonaa, oo heshiiskii aad She'ool la gasheena ma sii jiri doono; markii karbaashka fatahadda badani dhex maro, markaas idinku waa laydin ku tuman doonaa. Ishacyaah 28:9–18.

Sannadkii 1863, nimankii quudhsiga badnaa ee Yerusaaalem xukumi jiray waxay bilaabeen hawl tartiib-tartiib ah oo ay ku qarinyeen dahabkii iyo jawharadihii Miller, kuna beddelayeen qadaadiic iyo jawharado been-abuur ah. Markay sidaas yeelayeen, waxay “axdi la galeen dhimashada,” waxay “beenta” ka dhigteen “magangalkooda,” waxayna “isku qariyeen” “been-abuur hoostiis.” Laakiin waxaa lagu tijaabin lahaa farriinta maalmaha ugu dambeeya ee “nasashada” iyo “cusboonaysiinta,” taas oo Butros kaga hadlayo kitaabka Falimaha Rasuullada.

Laakiin waxyaalihii Ilaah hore ugu sii sheegay afkii nebiyadiisa oo dhan, in Masiixu xanuunsan doono, sidaas buu u rumoobiyey. Sidaas daraaddeed toobadkeena, oo soo noqda, in dembiyadiinna la tirtiro, marka wakhtiyada qabowjinta ay ka iman doonaan Rabbiga hortii; oo uu soo diri doono Ciise Masiix, kaas oo markii hore laydiin wacdiyey; kaas oo samadu ay waajib ku tahay inay aqbasho ilaa wakhtiyada soo celinta wax walba, kuwaas oo Ilaah kaga hadlay afkii nebiyadiisa quduuska ah oo dhan tan iyo bilowgii dunida. Waayo, Muuse run ahaan wuxuu awowayaashii ku yidhi, Nebi ayuu Rabbiga Ilaahiinna ah idiinka kicin doonaa walaalihiiinna dhexdooda, oo aniga oo kale ah; isaga maqla wax kasta oo uu idinku odhan doono. Oo waxay noqon doontaa in naf kasta oo aan maqli doonin nebigaas laga baabbi'in

doono dadka dhexdooda. Hubaal, oo nebiyadii oo dhan tan iyo Samuu'eel iyo kuwii ka dambeeyey, in alla intii hadashay, sidaas oo kale ayay uga sii sheegeen maalmahan. Falimaha Rasuullada 3:18–24.

Butros wuxuu caddeynayaa in nebiyadii oo dhammu ka hadleen wakhtiyada nasashada iyo roobka dambe, Ishacyaahna wuxuu tilmaamayaa kooxda diidda wakhtiyada ugu dambeeya ee nasashada, kuwaas oo dhaca gunaanadka xukunka baadhista, marka dembiga la tirtirayo oo roobka dambena da'ayo. Wakhtigaas, kooxda axdigii dhimashada gashay ee Ishacyaah ka hadlayo, sida uu Butros sheegay, “waxaa laga baabbi'in doonaa dadka dhexdooda.” Sister White marar badan ayay si toos ah uga hadashaa isla wakhtigan nasashada iyo qaboojinta ee Ishacyaah.

“Malaa'igta ku midoobaya ku dhawaaqidda farriinta malaa'igta saddexaad waa inuu ammaantiisa ku iftiimiyaa dhulka oo dhan. Halkan waxaa lagu sii sheegay hawl baaxaddeedu dunida oo dhan gaadhayso oo leh awood aan caadi ahayn. Dhaqdhaqaaqii imaanshaha ee 1840–44 wuxuu ahaa muujin sharaf leh oo ka mid ah xoogga Ilaah; farriintii malaa'igta koowaad waxaa la gaadhsiiyey xarun kasta oo adeegga wacdinta ah oo dunida ku taal, dalal qaarkoodna waxaa ka jiray xiisaddii diineed ee ugu weynayd ee lagu arkay dal kasta tan iyo Dib-u-habayntii qarnigii lix iyo tobnaad; hase yeeshee kuwanu waxaa ka sii weynaan doona dhaqdhaqaaqa xoogga badan ee ka dhasha digniinta ugu dambaysa ee malaa'igta saddexaad.

“Shaqadu wuxuu la mid ahaan doonaa kii Maalintii Bentekoste. Sida ‘roobkii hore’ loo bixiyey, daataankii Ruuxa Quduuska ah ee bilowgii injiilka, si uu u sababo biqilka iniinta qaaliga ah, sidaas oo kale ‘roobka dambe’ ayaa la bixin doonaa dhammaadkiisa si uu u bisleeyo goosashada. ‘Markaas ayaynu ogaan doonaa, haddaynu ku sii soconno inaan Rabbiga ogaanno; bixitaankiisu wuxuu u diyaarsan yahay sida waaberiga; oo wuxuu noogu iman doonaa sida roobka, sida roobka dambe iyo roobka hore ee dhulka.’ Hosea 6:3. ‘Haddaba farxa, kuwiinna reer Siyoon ahow, oo ku reyreeya Rabbiga Ilaahiinna ah; waayo, wuxuu idin siiyey roobkii hore qiyaas ahaan, oo wuxuu idiin soo dejin doonaa roobka, roobka hore, iyo roobka dambe.’ Joel 2:23. ‘Maalmaha ugu dambeeya, ayuu Ilaah leeyahay, ayaan Ruuxayga ku shubi doonaa binu-aadmiga oo dhan.’ ‘Oo waxay noqon doontaa in ku alla kii magaca Rabbiga ku dhawaaqaa uu badbaadi doono.’ Acts 2:17, 21.

“Shaqada weyn ee injiilku kuma dhammaan doonto muujin ka yar oo ah xoogga Ilaah marka loo eego tii calaamadisay bilowgiisii. Waxsii sheegyadii ku rumoobay daadinta roobkii hore bilowgii injiilka waa inay mar kale ku rumoobaan roobka dambe marka uu dhammaanayo. Kuwanu waa ‘waqtiyadii nasashada’ ee rasuul Butros hore u eegayay markii uu yidhi: ‘Sidaas daraaddeed tobadkeena oo soo noqda, si dembiyadiinna loo tirtiro, marka waqtiyadii nasashadu ka yimaadaan Rabbiga hortiiisa; oo uu soo diro Ciise.’ Falimaha Rasuullada 3:19, 20.” The Great Controversy, 611.

Imtixaanku wuxuu ku salaysan yahay habraaca roobka dambe, sida loogu muujiyey “xarriiq ka dambaysa xarriiq.” Farriinta imtixaanka waxaa gudbiya waardiyayaal leh “af kale,” kuwaas oo lagu matalay inay leeyihiin “dibno turunturooda.” Farriinta imtixaanka ee roobka dambe waxaa gudbin lahaa waardiyayaal aan lagu tababarin habraaca Protestantnimada riddada ah iyo Kaatooligga, kuwaas oo Adventism-ku qaatay intii ay socotay taariikhdiisa fallaagannimada.

“Wakhtigu aad ugama foga marka imtixaanku uu ku iman doono naf kasta. Calamadda bahalka ayaa nalagu adkayn doonaa. Kuwii tallaabo tallaabo ugu hoggaansamay dalabaadka dunida oo la qabsaday caadooyinka dunida, kuma adkaan doonto inay isu dhiibaan kuwa talada haya, intii ay isu bandhigi lahaayeen jeesjees, cay, xabsi loogu hanjabo, iyo dhimasho. Loollanku wuxuu u dhexeeyaa amarrada Ilaah iyo amarrada dadka. Wakhtigan dahabka ayaa laga sooci doonaa wasakhda kiniisadda dhexdeeda. Cibaado run ah ayaa si cad looga sooci doonaa muuqaalka iyo qurxinteeda dhaldhalaalaysa. Xiddigo badan oo aynu ku majeeran jirnay iftiinkooda ayaa markaas ku demi doona gudcur. Buunshaha sida daruur ah ayaa dabayshu u qaadi doontaa, xataa meelaha aynu ku aragno oo keliya sagxado sarreen hodan ah. Kuwii isku qaata qurxinta meesha quduuska ah, laakiin aan huwanayn xaqnimada Masiixa, waxay ka muuqan doonaan ceebta qaawanaantooda.”

“Marka geedaha aan midhaha lahayn loo jaro iyagoo culays ku ah dhulka, marka badnaanta walaalaha beenta ah laga sooco kuwa runta ah, markaas kuwa qarsoon waa la muujin doonaa, oo iyagoo leh hosanna ayay hoos geli doonaan calanka Masiixa. Kuwa xishoodka badnaa oo naftooda aan ku kalsoonayn waxay si cad isu taagi doonaan Masiixa iyo runtiisa. Kuwa ugu itaalka yar oo ugu labalabada badan ee kaniisadda ku jira waxay ahaan doonaan sida Daa’uud—diyaar u ah inay sameeyaan oo ay ku dhiirraadaan. Inta ay habeenku u sii madoobaado dadka Ilaah, ayaa xiddiguhuna u sii dhalaal badanayaan. Shayddaan wuxuu si daran u dhibi doonaa kuwa aaminka ah; laakiin, magaca Ciise, waxay ku bixi doonaan iyagoo ka badan kuwii guulaystay. Markaas kaniisadda Masiixa waxay u muuqan doontaa ‘qurux badan sida dayaxa, cad sida qorraxda, oo cabsi leh sida ciidan calamo sita.”

“Abuurka runta ee lagu beerayo dadaallada adeegga wacdiga ayaa markaas biqli doona oo ubaxi doona, midhona dhalaya. Nafu ayaa aqbali doona runta, kuwaas oo u adkaysan doona dhibaataada oo Ilaah ammaani doona inay u xanuunsan karaan Ciise daraaddiis. ‘Dunida dhexdeeda dhib baad ku yeelan doontaan; laakiin qalbi adayga; anigu dunida waan ka adkaaday.’ Marka karbaashka fatahaya uu dhulka dhex mari doono, marka haadka lagu kala shaandheeyo sagxadda Rabbiga, Ilaah wuxuu ahaan doonaa gargaarka dadkiisa. Biladaha guusha ee Shaydaanka waxaa laga yaabaa in kor loo sarraysiiyo, laakiin rumaysadka kuwa daahirka ah oo quduuska ah ma niyad jabi doono.”

“Eliyaah wuxuu Eliishaa ka soo kaxeeyey faaskii beerista, wuxuuna dusha uga tuuray maradiisii quduus-ka-dhigista. Yeedhidda hawshan weyn oo xurmada leh waxaa loo soo bandhigay niman aqoon iyo maqaam leh; hadday ku ahaan lahaayeen wax yar indhahooda hortooda oo ay si buuxda Rabbiga ugu kalsoonaan lahaayeen, Isagu wuxuu sharaf siin lahaa inay calankiisa ku qaadaan guul dhexdeeda ilaa ay guusha gaadhaan. Laakiin waxay ka go’een Ilaah, waxayna isu dhiibeen saamaynta dunida, Rabbiguna wuu diiday iyaga.

“Qaar badan ayaa sayniska sarraysiiyey oo ka indho beelay Ilaaha sayniska. Tanise sidaas ma ahayn kaniisaddii wakhtiyadii ugu daahirsanaa.

“Ilaah wuxuu maalmahaana ka dhex samayn doonaa hawl ay in yar oo keliya sii filayaan. Wuxuu innaga dhex kicin doonaa oo sarraysiin doonaa kuwa aan wax ku baran tababbarka dibadda ee hay’adaha cilmiga ah, laakiinse ay wax ku bareen subkidda Ruuxiisa. Agabyadan lama aha in la quudhsado ama la cambaareeyo; Ilaah baa amray, hase yeeshee waxay bixin

karaan oo keliya shuruudaha dibadda. Ilaah wuxuu muujin doonaa inuusan ku tiirsanayn dad dhimanaya oo aqoon leh, isla weyn.” Testimonies, volume 5, 81, 82.

“Karbaashka daadadaya” waa astaan u ah sharciga Axadda, kaas oo bilaabma saacadda dhulgariirka weyn ee Muujintii kow iyo toban. Waxay meteshaa wakhtiga imtixaanka ee sharciga Axadda ee si tartiib-tartiib ah u sii fida.

“Quruumaha shisheeye waxay raaci doonaan tusaalaha Maraykanka. In kastoo iyadu hormuud ka noqoto, haddana isla qalalaasahaas ayaa ku iman doona dadkeenna ku kala sugan qaybaha dunida oo dhan.” Testimonies, volume 6, 395.

Wax yar ka hor sharciga Axadda, lacagaha been-abuurka ah ee riyadii Miller ayaa daaqadda laga xaaqaa, sida Adventist-yada La’odikiya looga tufayo afka Rabbiga. Markaasaa kaniisadda kor loo qaadaa sidii calan, “u qurux badan sida dayaxa, u cad sida qorraxda, oo u cabsi badan sida ciidan calamo sita.” Farriinta Ishacyaah ee ka timaadda “af kale” iyo “dibno turunturroodaya” waxay matalaysaa kuwa la sara kiciyey oo la sarraysiiyey, oo lagu baray subkidda Ruuxiisa halkii laga bari lahaa tababbarka dibadda ee hay’adaha cilmiga. Khamriyacabyaasha reer Efrayim waxay ku dhacaan imtixaanka “xarriiqda dusheeda xarriiq,” waayo xigmaddii kuwii xigmadda lahaa way dabar go’day. Waxsii sheegiddu iyaga waxay ula noqotay sidii kitaab la shaabadeeyey.

Taariikhdaas oo, sida uu Butros sheegay, nebiyadii oo dhan tan iyo Samuu’eel ay ka hadleen, waxay bixisaa tusaalooyin dhowr ah oo ku saabsan halaagga Adventist-yada diida farriinta roobka dambe; hase ahaatee, dhimashada ay la kulmaan marka la gaaro sharciga Axadda ma aha dhimasho jidheed, balse waa dhimasho ruuxi ah oo ay weheliso garashada xaqiiqada ah in ay weligood lumeen, sida ay u metelaan bikradihii nacasyada ahaa, kuwaas oo kitaabka Caamoos ku baraaruga xaqiiqada ah in ay lumeen.

Bal eega, wakhtiyo ayaa imanaya, ayaa Sayidka Rabbiga ahu leeyahay, oo aan abaar ku soo diri doono dalka; ma aha abaar kibis, mana aha harraad biyo, laakiinse waa harraadka maqalka erayada Rabbiga. Oo waxay ka wareegi doonaan bad ilaa bad, oo xagga woqooyi ilaa xagga bari ayay hor iyo dib ugu ordi doonaan inay ereyga Rabbiga doondoonaan, laakiinse ma heli doonaan. Maalintaas bikradaha quruxda badan iyo dhallinyaraduba harraad bay la taag dari doonaan. Kuwii ku dhaarta dembiga Samaariya oo yidhaahda, Ilaahaaga, Daannoow, waa nool yahay; oo yidhaahda, Jidka Bi’ir Shebac waa nool yahay; iyaga qudhoodu way dhici doonaan, oo mar dambe ma sara kici doonaan. Caamoos 8:11–14.

Markuu tixraacay saacadda sharciga Axadda isagoo adeegsanaya astaanta “jeedal xad-dhaaf u fatahaya,” Ishacyaah wuxuu ka hadlayaa cabsida iyo welwelka sii socda ee kuwii dhimashada axdi la galay.

Axdigiinnii aad geerida la gashayna waa la buri doonaa, heshiiskiinnii aad la lahaydeen qabriguna ma sii jiri doono; markii karbaashka daadadka ahi dhex maro, markaas idinka ayaa lagu tuman doonaa. Wakhtiga uu baxo ayuu idin qabsan doonaa; waayo subax kasta ayuu soo mari doonaa, maalin iyo habeenba; oo warbixinta in la garto oo keliya ayaa noqon doonta wax lagu dhibtoodo. Ishacyaah 28:18, 19.

Markaas fahamka kororka aqoonta ee ay matalaan dahabyada Miller lama heli doono, laakiin “fahamka” warbixinta ku saabsan qalalaasaha sii kobcaya ee sharciga Axadda ayaa muujin doona in axdigoodii dhimashada lalaalay. Kuwii ku “gabbaday beenta hoosteeda,” markaasay garan doonaan in “Rabbiga Ilaah ahu” uu “Siyoon u dhigay aasaas ahaan dhagax, dhagax la tijaabiyey, dhagax geeska ah oo qaali ah, aasaas sugan,” laakiin goor dambe bay ahaan doontaa. Beentii ay hoosteeda ku gabbadeen intay taariikhda ku sii socdeen markaas waa la xaaqi doonaa. Qaar badan oo ka mid ah beentaas cadcad si fudud ayaa loogu garan karaa aragtida Webiga Ulai.

Milleriyyintu, iyagoo waafaqsan fahamkooda ku saabsan Daanyeel cutubka labaad, waxay boqortooyooyinka ku xusan Daanyeel siddeed u aqoonsadeen inay yihiin isla boqortooyooyinkii lagu metelay cutubka toddobaad. Farqiga u dhexeeya labada cutub waa in cutubka toddobaad uu matalo dhinacyada siyaasadeed ee boqortooyooyinka, halka cutubka siddeedaad uu matalo dhinacyada diineed ee boqortooyooyinka. Sababtaas awgeed, Daanyeel cutubka siddeedaad waxaa lagu sawiray erayo la xiriira meesha quduuska ah.

Daanyeel cutubka siddeedaad waxa uu adeegsadaa astaamaha meesha quduuska ah si uu u matalo boqortooyooyinka, hase yeeshee astaamihii meesha quduuska ah ee cutubkaas lagu muujiyey dhammaantood waa la kharribay, sidaasna waxa lagu aqoonsanayaa kala duwanaansho u dhexeeya diinta runta ah ee Masiixa iyo diinta beenta ah ee Shayddaanka. Wan waa neef loo adeegsan jiray qurbaan ahaan meesha quduuska ah ee Ilaah, laakiin qurbaan kasta oo meesha quduuska ah lagu bixiyo waa inuu ahaadaa kaamil. Wankii ku xusan cutubka siddeedaad looma qalmin in qurbaan ahaan loogu isticmaalo meesha quduuska ah ee Ilaah, waayo geesihisu iskuma eka.

Markaasaan indhahayga kor u qaaday, oo aan wax arkay, bal eeg, waxaa webiga hortiisa taagnaa wan leh laba gees; oo labada geesna way dheeraayeen, laakiinse middood ayaa tan kale ka dheerayd, oo tii dheerayd ayaa soo baxday tan dambeba. Daanyeel 8:3.

Wanka leh laba gees oo dhererkoodu kala duwan yahay looma oggolaan lahayn qurbaan ahaan meesha quduuska ah ee Ilaah, laakiin astaantu ma aha tan diinta runta ah ee Ilaah; waa tan diinta been-abuurka ah ee Shayddaanka, taas oo ah heethennimada. Boqortooyadii xigtayna waxaa metelayey orgi, kaas oo isaguna ah qurbaan meel quduus ah lagu bixiyo; hase yeeshee mar kale orgigii waa la kharribay, waayo wuxuu lahaa gees u dhexeeya indhihiisa, isagoo ka maqan isu-dheellitirnaanta kaamilnimada ee looga baahan yahay qurbaanka meesha quduuska ah.

Oo anna oo ka yimid dhinaca galbeed ayaa ka dul maray oogada dhulka oo dhan, mana uu taaban dhulka; orgiguna wuxuu lahaa gees weyn oo caan ah oo u dhexeeya indhihiisa. Daanyeel 8:5.

Ugu dambayntii geeskii orgiga waa la jebiyey, wuxuuna soo saaray afar gees, taas oo iyaduna ka dhigaysa mid aan u qalmin inay qurbaanno ku noqoto meesha quduuska ah ee Ilaah.

Sidaas daraaddeed orgigii labku aad buu u weynaa; oo markuu xoogaystay, geeskii weynaa waa jabay; meeshiisiina waxaa ka soo baxay afar gees oo caan ah oo ku jeeda afarta dabaylood ee samada. Daanyeel 8:8.

Daani'eel cutubka siddeedaad wuxuu bilaabmaa iyadoo boqortooyadii Baabuloon aan lagu tixraacin astaan. Baabuloon, oo ah boqortooyadii ugu horraysay ee wax sii sheegidda Kitaabka Quduuska ah, hore ayaa kitaab ahaan loogu aasaasay labada markhaati ee cutubka labaad iyo cutubka toddobaad; laakiin cutubka siddeedaad Baabuloon si ula kac ah ayaa loo qariyey si loo adkeeyo sifada wax sii sheegidda ee baabbanimada, taas oo heshay dhaawac dilaaga ah oo ugu dambayntii bogsanaya. Muddada u dhexaysa dhaawaceeda dilaaga ah ilaa marka uu bogsado, baabbanimadu si wax sii sheegid ah waa qarsoon tahay, ama waa la illoobay. Qarintaas waxaa sidoo kale lagu matalay in boqortooyadii Nebukadnesar la qaaday dabadeedna dib loo soo celiyey.

Cutubka siddeedaad ee Daanyeel wuxuu ku bilaabmaa astaan toos ah oo boqortooyadii labaad ah, isagoo soo bandhigaya wananka matalaya boqortooyadii Maado-Faaris, waxaana ku xiga orgiga xumaaday ee matalaya boqortooyadii Giriigga. Dabadeed, mid ka mid ah afartii dabaylood ee afarta gees ee Giriigga ku burbureen ayuu Daanyeel ka arkaa gees yar oo matalaya boqortooyadii afraad ee Rooma. Geeska yaru wuxuu matalaa labada weji ee Rooma, kuwaas oo lagu muujiyey afar aayadood. Roomaankii jaahiliga ahaa waxaa matalaya geeska yar ee labka ah, halka Roomaankii baadariga ahi uu yahay geeska yar ee dheddigga ah.

Oo geesahooda middoodna waxaa ka soo baxay gees yar, kaasoo aad iyo aad u weynaa xagga koonfureed, iyo xagga bari, iyo xagga dalka quruxda badan. Oo wuu weynaatay, xataa ilaa ciidanka samada; oo qaar ka mid ah ciidankii iyo xiddigihii wuxuu ku tuuray dhulka, wuuna ku tuntay. Hubaalna, isagu wuu isa sarraysiiyey xataa ilaa amiirkii ciidanka, oo allabarigii joogtada ahaa isaga aawadiis waa laga qaaday, meeshii meeshiisa quduuska ahna waa la dumiyey. Oo ciidan baa isaga loo siiyey inay ka gees noqdaan allabarigii joogtada ahaa xadgudubka aawadiis, oo runtiina dhulka ayuu ku tuuray; wuuna falay, wuuna barwaaqoobay. Daanyeel 8:9–12.

Geeska yar ee Rooma ee sheekada soo gala aayadda sagaalaad, waxaa lagu muujiyey jinsiga labka ah; dabadeedna aayadda tobnaad geeska yar waxaa lagu muujiyey jinsiga dheddigga ah; haddana aayadda kow iyo tobnaad geeska yar waxaa lagu muujiyey jinsiga labka ah; ka dibna aayadda laba iyo tobnaad geeska yar mar kale waxaa lagu muujiyey jinsiga dheddigga ah.

Daaniyeel cutubka siddeedaad wuxuu qariyaa boqortooyadii kowaad, dabadeedna labada boqortooyo ee xigaa waxaa lagu metelaa bahallo macbudka kharribay, halka boqortooyada afraadna lagu metelo gees. Geesku si nebinimo ah ayuu u kharriban yahay, waayo wuxuu u muuqdaa nin, dabadeed naag, dabadeed nin, ka dibna naag.

Naagtu yaanay xidhan wax ragga u gaar ah, ninna yaanu gashan dharka naagta; waayo, kulli intaas sameeya Rabbiga Ilaahaaga ahu waa u karaahiyo. Sharciga Kunoqoshadiisa 22:5.

Muuqaalka lab ee geeska yar ee Roomaankii jaahiliga ahaa wuxuu ku yaal aayadaha sagaal iyo kow iyo toban, halka muuqaalka dhedig ee geeska yar ee Roomaankii baabanimada uu ku yaal aayadaha toban iyo laba iyo toban. Jinsiga geeska yar waxaa lagu gartaa marka erayada Daanyeel lagu eego heerka qoraalka asalka ah, waana wax Miller uusan arki karin, maxaa yeelay wuxuu adeegsaday oo keliya Cruden's Concordance, Cruden's Concordance-se wax macluumaad ah kama bixiso afka asalka ah. Isbeddelka jinsiyadaha ee afartaas aayadood dhex mara waxaa garteen

turjubaanadii Kitaabka King James, oo runtii waxay ku ilaaliyeen jinsiyadaha tuducaas, haddii aad taqaanid waxa la eegayo.

Turjumaanadu waxay garteen kala-duwanaanta u dhexaysa geeska yar ee labka ah iyo geeska yar ee dheddigga ah ee aayadaha sagaalaad ilaa laba-iyo-tobnaad, waxayna kala-duwanaantaas ku muujiyeen erayga “it.” Erayga “it” waxaa loo adeegsadaa geeska yar marka uu ku jiro qaabkiisa dheddigga ah. Eeg Daanyeel cutubka siddeedaad, aayadda tobnaad:

Oo wayna sii weynaatay, xataa ilaa ciidanka samada; oo waxay qaar ka mid ah ciidanka iyo xiddigaha ku soo tuurtay dhulka, oo ku tuntay iyaga. Daniel 8:10.

Waxay “weynaatay,” oo “way hoos u tuurtay,” sidaasna ku aqoonsanaysa geeska yar inuu yahay naagta. Aayadda laba iyo tobnaad waxay leedahay:

Oo guuto baa isaga loo siiyey inay ka gees noqoto allabariga joogtada ah, xadgudub daraaddiis; oo runta ayay dhulka ku tuurtay; wayna samaysay, wayna liibaantay. Daanyeel 8:12.

Aayadda laba iyo tobnaad, ereyga “him” waa lagu daray, mana matalo si sax ah geeska yar, waayo geeska yar ee aayadda ku jira laba jeer ayaa lagu aqoonsaday “it,” sidaas darteedna wuxuu metelayaa jinsiga dheddigga. Turjubaannadu si cad bay u garteen kala-soocidda jinsiga ee Daanyeel, laakiin ma ay hubin waxa Daanyeel ula jeeday, sidaas daraaddeedna waxay isku dayeen inay geeska yar ee aayadda ka dhigaan lab xagga jinsiga ah iyagoo ku daray ereyga farta jiiifta ah ee “him,” hase yeeshee taas ma taageerayaan ereyada dhabta ah ee Daanyeel. Ereyadiisu waxay geeska yar ku aqoonsanayaan dheddig, oo “it” (geeska yar ee dheddigga ah) ayaa runta dhulka ku tuuray, oo “it” (geeska yar ee dheddigga ah) ayaa falay oo barwaaqoobay.

Aayadda sagaalaad, weedha “gees yar” waxay ku qoran tahay jinsi lab ah, waxayna matalaysaa Roomaankii jaahiliga ahaa. Waxay ka timid mid ka mid ah “afarta dabaylood” ee Boqortooyadii Giriiggu ku kala daadatay. Aayadda dhexdeeda, iyadoo taariikhdu la waafaqsan tahay, Roomaankii jaahiliga ahaa wuxuu qabsaday saddex degaan juqraafiyeed markii uu qaatay meeshiisii carshiga dhulka.

Midkoodna waxaa ka soo baxay gees yar, oo aad u weynaatay xagga koonfureed, iyo xagga bari, iyo xagga dalka quruxda badan. Daanyeel 8:9.

Aayadda kow iyo tobnaad (taas oo ah meesha doodda ku saabsan “kan maalinlaha ah” ay ka hesho mid ka mid ah goobaha ugu waaweyn ee ay ku loollanto), geeskii yaraa waxaa lagu muujiyey “isagu,” “isa,” iyo “kiisa.”

Haa, isagu xataa wuu is-weynaysiiyey ilaa Amiirka ciidanka; oo allabarigii joogtada ahaa ayaa laga qaaday, oo meeshiisii quduuska ahaydna waa la dumiyey. Daniel 8:11.

Waxaan daraasaddan ku sii wadi doonnaa maqaalka xiga.

“Mabda’ kasta oo ku jira ereyga Ilaah wuxuu leeyahay meeshiisa, xaqiiq kastana waxay leedahay saamaynteeda. Dhismaha oo dhammaystiranna, xagga qorshaha iyo fulintaba, wuxuu markhaati ka yahay Qorihiiisa. Dhisme caynkaas ahna ma jiro maskax aan ahayn tan Kan Aan

Xadidnayn oo qiyaasi karta ama samayn karta.” Education, 123.